

MINI KOCKY

JANUÁR - APRÍL

2019

PRENIESLI SME SA DO VIRTUÁLNEHO SVETA

JANUÁR – APRÍL 2021

v Regionálnom osvetovom stredisku v Leviciach

Začiatok roka 2021 sa niesol takmer v identickej pandemickej situácii ako na sklonku roka 2020. Situácia sa ohľadne nového koronavírusu nezlepšovala, priam zhoršovala. Zostali naďalej zavreté školy či internáty, obchody aj služby, kultúrne organizácie. Všetci zamestnanci, ktorí mohli, pracovali z domu. Neustále stúpajúce čísla infikovaných, hospitalizovaných a úmrtí stúpal. Zákaz vychádzania, obmedzený pohyb a takmer žiadna socializácia celú atmosféru len zhoršovala. Organizácia verejných kultúrnych podujatí dostala absolútну stopku od 1.10.2020.

Preniesli sme sa do virtuálneho sveta. Prispôsobili sme sa.

V tejto neľahkej životnej a pracovnej situácii sme v ROSke vypracovali plán činnosti a „online“ podujatí na obdobie január až apríl 2021. Na štyri mesiace s nádejou, že máj už bude plnohodnotný – s reálnou účasťou divákov! V našich mini Kockách sa dočítate, pre akú cieľovú skupinu boli webináre, výstavy či súťaže určené, kto podujatia lektoroval a ako sa nám darilo.

Vzdelávali sme v oblasti tradičnej ľudovej kultúry, neprofesionálneho umenia, venovali sme sa sociálnej a primárnej prevencii:

V januári sme cez platformu Zoom ponúkli prednášku pre kronikárov: Kronikárske dilemy. Vyhľásili sme súťaž pre fotografov: Fotografia mesiaca, ktorá bola vyhlásená na každý mesiac osobitne. Najlepšia fotka bola vždy ocenená užitočnou vecnou cenou. Vo februári sme rozbehli výtvarno-remeselné online workshopy: Stopmotion animácie a Keramický workshop. Prednáška o Komixe, ktorú sme spracovali, bola inšpiratívou predlohou pre mnohých výtvarníkov. Prednáška Fašiangy v Tekove bola príjemným spestrením očakávaných veľkonočných sviatkov. Rozbehli sme sériu online stretnutí v oblasti sociálnej a primárnej prevencie: Otvorené stretnutia. Ocenili sme najkrajšiu fotografiu mesiaca február.

V marci sme pokračovali webinárom Kronikárska prax, Otvorené stretnutia pre ženy, Tradičná tanecná kultúra západného Slovenska. Spracovali sme prednášku o rode Eszterházyovcov, predstavili publikáciu, na ktorej vydanie pracujeme: Na ceste k divadlu. Pokračovali sme výtvarnými online workshopmi: Flip book, Graffity ABC. Venovali sme sa canisterapii, vyhlásili súťaž Krásu z kasňi a foto mesiaca marec.

V apríli sme priniesli dva webináre: Ked' si ja zaspievam a Otvorené stretnutia pre ženy. Vyhodnotili sme okresnú súťaž Výtvarné spektrum (výtvarná súťaž pre amatérskych výtvarníkov, postupová na krajskú) a priniesli aj online výstavu. Tak isto sme pokračovali v súťaži foto mesiaca apríl.

Za spomínané obdobie sme priniesli 23 podujatí. Vydali sme Antistresové maľovanky. Získali sme finančné prostriedky z Fondu na podporu umenia na 5 podujatí vo výške 46.800,00€. Pokračujeme v úspešnej spolupráci s Českým centrom, Poľským, Maďarským a Francúzskym inštitútom v Bratislave, ktorí naše podujatia aj finančne podporujú. Pracovali sme na novom vydanej dvojjazyčného občasníka KOCKY (sj-hu) a na medzinárodnom fotografickom festivale Dni fotografie v Leviciach, ktoré vám prinesieme 14.5.- 5.7.2021 (14 skvelých výstav 6 sprievodných podujatí).

Veľmi pekne ďakujeme všetkým, ktorí sa aktívne zapájali do našich aktivít. Verím, že to už onedlho bude možné a stretneme sa na podujatiach „reálne“!

Všetky výstavy a aj prednášky si stále viete pozrieť na FB a YouTube ROS Levice.

Alžbeta Sádovská, riaditeľka

NA CESTE K PREDNESU

Edičná činnosť Regionálneho osvetového strediska v Leviciach

Regionálne osvetové stredisko sa venuje aj edičnej činnosti. Tento rok pripravujeme vydať publikáciu „NA CESTE K PREDNESU“ autorky Renaty Jurčovej. S Renatou Jurčovou, režisérkou, dramaturgičkou, lektorkou, herečkou, pedagogičkou a pracovníčkou Národného osvetového centra spolupracujeme už vyše desať rokov.

V živote pedagóga, ale hlavne tvorca, prichádzajú momenty, kedy potrebuje zhodnotiť čas, ktorý strávil v tvorbe a pohnúť sa tak ďalej. Kniha, ktorá vzniká, bude hlbokou sondou Renaty Jurčovej do jej vnútorného vývoja, ktorý sa bude opierať o jej vzťah k recitácii. Nezačne na úplnom začiatku jej tvorby a recitácie, ale pozerá sa na isté obdobia, ktoré rámcujú jej nástup do pracovného pomeru ako učiteľky literárno-dramatického odboru na Základnej umeleckej škole Pála Kadosu v Leviciach a s tým súvisiaca aj desaťročná spolupráca s Regionálnym osvetovým strediskom v Leviciach. Publikácia teda mapuje jej milníky, cesty od roku 2009 do 2020.

V tomto období sme už každoročne organizovali okresné kolá recitačnej súťaže Hviezdoslavov Kubín vo všetkých kategóriách, neskôr sme boli hlavným organizátorom štyroch postupových krajských súťaží Hviezdoslavov Kubín.

Okresnými súťažami pokračujeme aj v tomto roku a ako každý rok, aj tento rok nebudú chýbať recitátori, ktorých pripravuje Renata Jurčová.

Slavka Prevendarčíková

„S prednesom a Reňou vstupovať do života“ od Jaroslavy Čajkovej

Levickí recitátori vpísali do dejín amatérskeho prednesu dosť významnú kapitolu. Jej dôkazom sú aj ocenenia na najvyšších súťažných fórách tejto oblasti. Hoci Levice už mali v minulosti výraznú recitátorku Ľubicu Stuhlovú aj skvelý detský recitačný kolektív pod vedením bývalej riaditeľky základnej umeleckej školy Dariny Tóthovej, o širokom recitátorskom rozmachu v Leviciach možno hovoriť až príchodom Renaty Kögelovej z Liptovského Hrádku.

Pamätam si na jej tamojšie divadlo poézie, s ktorým sa predstavila na krajskej súťaži Žilinského kraja Vajanského Martin. Baladu o vzťahu matky a dcéry zinscenovala tak dramaticky a naturalisticky s hrubým lodným lanom ako nástrojom smrti, až mi tá surovosť vyrazila dych.

Do amatérskeho umeleckého hnutia sa prihlásila tvorkyňa osobitej predstavivosti i cítenia, vybuchujúcej energie, expresívneho hyperbolizujúceho výrazu, hoci ako osoba pôsobí pokojne, vyrovnané a nežne. Prihlásila sa divadelníčka do umeleckého prednesu.

Tvorivý rozmer pedagogičky základnej umeleckej školy, neskôr Renaty Jurčovej, sa čoskoro začal prejavovať aj vo výkonoch levických recitátorov. Osobnostný vplyv sa jednoducho nedá v pedagogickej práci odstrhnúť, prenáša sa na žiakov vedome, ale aj celkom samozrejme a spontánne.

Každý z jej recitátorov prichádzal silne koncentrovaný, pripravený, s pocitom obrovskej zodpovednosti, akoby od jeho výkonu závisela existencia zemegule, s osobitým neprehliadnutelným a neraz nezabudnuteľným výrazom. Nestačilo im však len slovo a text, ako väčšine recitátorov. Jurčovej zverenci boli vždy dôsledne pripravení aj vizuálne. Na svojich žiakov bola náročná, ale láskavá a plná porozumenia aj vo chvíľach, keď im prednes celkom nevyšiel. A nebála sa zaradiť medzi nich ani ako partnerka, kamarátku, a to nielen na tvorivých dielňach, ale aj v súťažiach.

Pre umelecký prednes a Hviezdoslavov Kubín znamenal jej príchod prešliapavanie osobitej cesty. Tým, že nemohla zaprieť v sebe krv divadelníčky, o jej „recitátorskej škole“ môžeme hovoriť aj ako o teatralizácii prednesu. Vnímam pod tým nielen dôraz na vonkajšiu – vizuálnu zložku prednesu, ale aj spôsob práce s umeleckým textom. Ak kedysi recitátori v 60. rokoch objavovali modernú poéziu a snažili sa preniknúť cez metaforiku do podstaty textu až básnikovho vedomia a pocitu vyložiť ho, teda interpretovať pre seba a poslucháča čo najširšie, najpresnejšie a najzreteľnejšie bez zbytočných výrazových efektov, Jurčovej práca spočívala súčasťou na pochopení textu, ale následne výbere tej témy či motívu, ktorý ju, resp. recitátora zaujal, a na vytváraní výrazovej formy predovšetkým pre tento výber a ciel, pričom výrazové spracovanie využívalo nielen expresívne recitátorské, ale aj divadelné prvky. Nadväzovala tak na experimentálny prúd amatérskeho prednesu nielen interpretujúci, ale aj hrajúci sa s formou, ktorý v 60. rokoch predstavoval Karol Horák a neskôr prešovská (Marta Vilhanová) či západoslovenská škola (Marcel Šustek).

Z hľadiska vzťahu autora textu a recitátora môžeme totiž vnímať prednes ako interpretačný a „prezentačný“. Ten prvý sa viac podriada autorovi, snaží sa ho spoznať, odhaliť, vyložiť a čo najviac sa k autorovi priblížiť. Vypovedať za básnika, interpretovať ho čo najvernejšie a najpresnejšie, vnímať ho a do veľkej miery sa mu podriadiť. Druhý typ prednesu si z textu vyberá nielen časti, ale najmä myšlienky, motívy, aktuálnosti, súzvuky s vlastným názorom a cítením. Recitátor ich chce zdôrazniť, ba neraz forsírovať, prejavíť tak aj svoju osobnú tému či pocit. V tejto pozícii sa stáva z neho „prezentátor“ svojej predstavy, emócií, názoru, postoja. Prednes vždy potrebuje k významovej interpretácii výraz, aby bol význam čitateľný pre poslucháča. Práve výraz levických recitátorov spôsoboval ich osobitosť, úspech, ale neraz aj kontroverznosť v prijímaní. Vychádzal akoby zo zahľadenosti na určitý motív, ktorý sa stal majákom ich výpovede. K nemu viedla cesta, na ktorej si v tvarovaní prednesu dovoľovali všeličo nielen recitátorským, ale aj divadelným prejavom.

Ich prednes mäval presné technické kontúry – zväčša pevnú artikuláciu aj správnu výslovnosť, zretel'né dôrazy, pauzy, ciel'avedomú prácu s tempom, neraz veľmi dynamickým. Predstavy u nich nevznikali len na základe spájania slov, videli ich, prežívali, občas až príliš, s vypätou či skrývanou emocionálnosťou (Lucia Šuľová). Aj preto nemohli nechávať poslucháča chladným. Ich oblečenie bolo vždy cielene premyslené, môžeme hovoriť až o kostýme, neraz divadelnom, ktorý podčiarkoval myšlienkový zámer tvorcov (Henrieta Virágová), alebo slúžil aj ako rekvizita. Mimojazykové prostriedky sa stávali prirodzenou súčasťou prednesu levických recitátorov. Osobitú rozmanitosť a tvorivosť prepojenia textu s rekvizitou najzmysluplniešie vedela rozvinúť Veronika Mészárosová.

Výraz im tak neraz zabezpečil jedinečnosť, aktualizáciu, prekvapenie, efektnosť, no neraz aj prehlušil iné roviny textu či znejasnil jeho obsah. Prednes nebýval výpovedou za básnika, recitátor neslúžil autorovi, ale naopak, autor sa ocitol v osobitých predstavách a ústach recitátora. Niektorí týmto spôsobom však oživili poéziu alebo aspoň spomienku na autorov, na ktorých sa už zabudlo, alebo ich recitátori obchádzali. Tomáš Stopa projekciou do polohy básnika znázornil jeho predstavy, snívanie, trápenia, lásky, úzkosti sugestívne a pôsobivo, čím predĺžil jeho existenciu v novom tisícročí (L. Novomeský). Renata Jurčová sa nebála s protivojnovou, mierovou tematikou, ktorú sme už prestali vnímať a neboli ochotní interpretovať, prosto vstúpiť do vedomia a svedomia poslucháča a presvedčiť ho o večnej aktuálnosti tejto témy a s ňou opäťovne upozorniť na obchádzaného básnika (V. Mihálik).

Levickí recitátori si vyberali pod vedením svojej pedagogičky texty vždy náročné, aby sa na nich veľa naučili, ale následne si ich podriadovali vlastným umeleckým zámerom. Prezentovali tak neraz osobité recitátorské i herecké majstrovstvo, čím si vedeli získať, ba až strhnúť diváka.

Celková, komplexná výpoved' autora však občas zostala bokom či v úzadí. Formovali predovšetkým vlastnú výpoved', vdaka čomu osobnostne, recitátorsky a ľudsky rástli. Vo svojom vrcholnom štádiu sa však niektorí z nich vzdali expresívnosti, odovzdali textu a prostým jednoduchým výrazom dopracovali k pravdivému, úprimnému a na tejto ceste možno aj k svojmu najsihlnejšiemu prednesu (Nina Pompošová s prednesom Válkovej Skl'účenosti), ktorý už odhaloval nielen jemnú citlivosť recitátora, ale aj jedinečnosť témy a autorky (Warshan Shire v prednese Romana Poliaka).

Viacerí z recitátorov už prešli a prechádzajú do profesionálnej umeleckej sféry (Stopa, Šuľová-Mihálová, Poliak, Mészárosová a ī). Ďalší si našli povolanie v iných oblastiach života (Pompošová, Virágová a ī.). Všetci však vyrastali a stále rastú ako výrazné mladé osobnosti poctivo hľadajúce životnú a postojovú orientáciu so snahou aktívne prehovoriť svojou tvorbou k životu a so schopnosťou otvorené prijímať jeho neraz aj kritickú odozvu. Hoci býva táto spätná väzba radostná i bolestná, učili sa spracúvať ju statočne a vyrovnanie. K tomu všetkému im pomáhal aj umelecký prednes a osobité slobodné pedagogické vedenie.

Jaroslava Čajková

Ako kresliť komiks

V marci sme vám priniesli online prednášku s výtvarníkom Martinom „Cucom“ Luciakom s názvom Ako kresliť komiks. Stavili sme na tému, ktorú sme u nás ešte neprezentovali. Komiks je značenie pre sekvenčne usporiadanú postupnosť obrázkov

v tzv. paneloch, ktorá sprostredkúva informácie. Najčastejšie rozpráva príbeh alebo opisuje nejaký dej. Martin je podľa jeho vlastných slov slobodný umelec, výtvarník, ilustrátor, grafik. Autor niekoľkých ilustrácií a obálok so žánrovou tematikou, ale i detských knížiek. Otec niekoľkých komiksových príbehov. Nakreslil tiež storyboard k úspešnému filmu Červený kapitán a kresbou sa podieľal na najúspešnejšom video vtipno-vzdelávacieho projektu Baštrng Mor-ho! V mal'be sa venuje najmä figurálnej tvorbe.

Vo voľnom čase sa snaží o ideál harmonického súladu a využenosťi fyzickej a duševnej sily. Zaujíma ho predovšetkým telo a ľudská anatómia. Vo video môžete vidieť prierez jeho tvorbou, a hlavne prečo vzniklo toto video, typy a nápady ako začať s kreslením komiksu, čoho sa vyvarovať, ako si rozložiť strany, kol'ko okien by strana mala mať, kde umiestniť bubliny s textom a kol'ko strán by na začiatok mohol komiks mať. Komiks sa dnes považuje aj za samostatné umenie či žánier, kde ide o spojenie literatúry a výtvarného umenia. Toto devätnásť minútové video si môžete pozrieť na našom You Tube ROS Levice, ale aj FB stránke ROS Levice. Odkazy na Martinovu tvorbu nájdete na konci videa. Dúfame, že vás prednáška natoľko zaujala, že sa niektorý z vás v budúcnosti stanú tvorcami komixov. S Martinom chystáme spoluprácu aj na ďalších projektoch. Prajeme veľa nápadov.

Vladimír Budzák, ROS Levice

GRAFFITI ABC

V rámci výtvarnej tvorby sme vám v marci priniesli netradičné inštruktážne onlive video zamerané na tvorbu graffiti. Všetko sa začína od troch písmen, ktoré si vyberiete a začnete rozvíjať ich tvar ceruzkou na papieri. My sme si vybrali písmená reprezentujúce naše Regionálne osvetové stredisko v Leviciach: ROS. Video nepopisuje, kde graffiti vznikli, kto ich vytvoril, ale len ich tvorbu od papiera až po malbu na legálnu stenu. Vo videu nájdete typy ako písmená tvoriť, od základných tvarov paličkového písmena, ako ho zhrubnúť, ale aby stále zostało čitateľné a základný tvar zachovaný. Ako ich k sebe radíť a vypĺňať prázdný priestor medzi nimi, ako pridávať detaily k písmenku, pätky, polkruhy, čiary a všelijaké nielen geometrické tvary. Druhá časť videa pozostáva z malby na stenu. Ako si pripraviť podklad, preniest skicu z papiera na stenu, akou farbou si ju predmaľovať, aké nástavce na sprej používať, ako písmenko vyfarbiť, obtiahnuť, pridať tieň a pozadie. A nakoniec pári malých detailov pridať k celej malbe na stene, a tak ju aj ukončiť. Dúfame, že video zaujme mladých umelcov. Možno ich inšpiruje ku kvalitnejšej a krajšej tvorbe na legálnych stenách a možno zaujme aj laikov, ktorí sa doteraz nestretli s podobným návodom/videami, ale len s hotovým dielom na stene. Výsledok si môžete pozrieť naživo na legálnej stene zberného dvora v Leviciach pri Podlužianke, na ulici Ku Bratke 5189. Chceli sme poukázať na TO, že graffiti môžu a vedia byť premyslené umelecké diela autorov na plochách, ktoré sú pre legálne graffiti určené. A nie vandalizmus v uliciach. Samozrejme, autorov môžeme len inšpirovať. Video si môžete pozrieť na našom YouTube kanáli ROS Levice alebo FB stránke ROS Levice. Prajeme kopec kreatívnych nápadov pri vašej tvorbe a budeme radi aj za vašu spätnú väzbu pri našich videách. Lektorom bol Vladimír Budzák, metodik pre výtvarnú tvorbu našej ROSky a za kamerou a strihom bol nás grafik Boris Beláni.

Vladimír Budzák

KEĎ SI JA ZASPIEVAM...

VÝBER PIESŇOVÉHO MATERIÁLU A VÝSTAVBA SPEVÁCKEHO ČÍSLA

Regionálne osvetové stredisko v Leviciach od januára rozbehlo sériu zaujímavých a inšpiratívnych online webinárov či online prednášok, výstav. 14. apríla 2021 sme sa snažili osloviť predovšetkým priaznivcov ľudovej piesne. Pozvali sme všetkých na prednášku, ktorej téma bola: Výber piesňového materiálu a výstavba speváckeho čísla. Ako lektorku sme oslovoili opäť uznávanú odborníčku, výbornú speváčku, vysokoškolskú pedagogičku (UKF Nitra, Katedra etnológie a folkloristiky) pani Doc.PhDr. Margitu Jágerovú, PhD. Webinár sme organizovali v čase, keď pani lektorka spolu s jej kolegami z Katedry etnológie a folkloristiky získala prestížne ocenenie Národopisnej spoločnosti pri SAV za roky 2018-2020 v kategórii publikácia: „Kalendárna obyčajová kultúra vo vidieckom prostredí na začiatku 21.storočia“. V mene nás všetkých sme jej, ako aj kolektívu spolupracovníkov, gratulovali a potom sme už len počúvali, zapisovali si a pýtali sa na všetko, čo súviselo s tému prednášky. Záujemcovia sa mohli prihlásiť cez aplikáciu ZOOM, tak ako aj na predchádzajúce prednášky. Počas dvoch hodín sme sa tak mohli dozvedieť ako vybrať piesne do speváckeho čísla, ako ho vystavať, na čo brať zreteľ. Pani lektorka účastníkov, väčšinou to boli členky/členovia folklórnych speváckych skupín s väčšími či menšími skúsenosťami, upozornila na dôležité faktory a skutočnosti, ktoré treba akceptovať pri tvorbe speváckeho čísla (téma, objavnosť materiálu, lokálna príslušnosť, fungovanie piesní v teréne či dĺžka speváckeho čísla a pod.) Dotkala sa aj problematiky interpretácie (frázovania, štýlového prevedenia) a interiorizácie (vnútorného osvojenia) ľudovej piesne. S pani Margitou Jágerovou plánujeme organizovať v rámci projektu Vzdelávame umením spevácke workshopy (termín leto-jeseň 2021). Dúfame, že ich už budeme realizovať osobne a v praktickej rovine.

Mária Mészarošová

KRÁSA Z KASŇI

Začiatok roka 2021 nepriniesol pozitívne zmeny v oblasti kultúry. Práve naopak. Kvôli pandémii sme sa už takmer všetci presunuli do online priestoru a väčšina z nás ostávala na Home Office. Situácia sa zhoršovala, čísla pozitívnych na Covid narastali. Pri plánovaní nových podujatí sme tieto fakty museli brať do úvahy. Vieme, že folklórne súbory či skupiny sa nestretli už vyše roka. Chceli sme preto pre priaznívcov a milovníkov folklóru priniesť do smutného a nie ľahkého obdobia trošku radosti a pozitívnej energie. Tak sme sa vo februári rozhodli vyhlásiť zaujímavú súťaž pre všetkých nadšencov ľudového odevu „Krásu z kasňi“. Do súťaže sa mohli zapojiť všetci, ktorí vlastnia, zbierajú, opravujú, ľudový odev. Vek ani pohlavie nebolo rozhodujúce. Rozhodujúca bola zaujímavá fotografia a príbeh.

Počas takmer dvoch mesiacov k nám prichádzali nádherné fotografie. Neboli len z našich regiónov Tekova a Hontu, ale i z okolia Nitry, Klasova, Jedľových Kostolian, Čičmian, dostali sme aj fotografiu zo Srbska zo Starej Pazovy, na ktorej bol vyobrazený ľudový odev našich dolnozemských Slovákov. Veľmi nás potešil váš záujem. O zaujímavých príbehoch jednotlivých krojov, často i dojemných a veľmi emotívnych, sa viac dozviete z ďalších článkov nášho časopisu KOCKY, ktoré vyjdú v auguste 2021.

Nakoniec sme sa rozhodli udeliť cenu pani Zuzane Tajek Piešovej. Kroj, ktorý má na fotografii (je jeho 3.majiteľkou), pochádza z Čičmian. Celý si ho sama zhotovila jej stará mama na svoju svadbu v januári 1919.

Pripravili sme online výstavu, kde ste si mohli a ešte stále môžete všetky kroje prezrieť – na YouTube a FB ROS Levice.

Všetkým, ktorí našu súťaž sledovali, zdieľali a obzvlášť tí, ktorí sa do nej aj zapojili, patrí jedno veľké ĎAKUJEME.

Mária Mészarošová

Fašiangy v Tekove

Fašiangy, Turíce, Veľká noc bude....

Regionálne osvetové stredisko v Leviciach sa rozhodlo všetkým priaznivcom ľudových tradícií trošku spríjemniť dlhé týždne v karanténe. Obdobie Fašiangov je typické najmä tanečnými zábavami či plesmi, zabíjačkami, dobrým jedlom. Aby sme si veselé obdobie, ku ktorému sa viaže mnoho tradičných zvykov, obradov, piesní priblížili a pripomenuli, oslovovali sme etnografa, odborného pracovníka Tekovského múzea v Leviciach Mgr. Adama Uhnáka, PhD.

Mohli sme sa tak z jeho pútavého rozprávania dozvedieť o histórii a tradíciách Fašiangov, pôvode samotného slova – Fašiangy, o tradičných aktivitách: zábavách, obchodzkach, „konačkách“. Pripomenuli sme si tradičné fašiangové jedlo: studeno, chrapne, t.j. fánky či šíšky. Prednášku ste si mohli pozrieť a vypočuť deň pred popolcovou stredou, 13. februára 2021.

Tohtoročné pochovávanie basy ako symbolu, že končí obdobie bujarých a veselých zábav a nastáva pôst, sme mali v online verzii. Hoci tohtoročné Fašiangy veľmi veselé neboli, veríme, že aspoň takouto formou sme vám priniesli kúsok radosti a pohody. Príjemným spestrením rozprávania o tradičných Fašiangoch v Tekove boli žartovné piesne v podaní FSS Trnky z Tlmáč.

Mária Mészarošová

TRADIČNÁ TANEČNÁ KULTÚRA ZÁPADNÉHO SLOVENSKA

Zábava, tanec a spev patria k životu človeka už od nepamäti. Aj na Slovensku sa ľudia po tŕažkej práci potrebovali zabaviť a rozveseliť. Obzvlášť v tŕažkých časoch, aké sme aj tento a predchádzajúci rok zažívali, je dôležité zaspievať si či zatancovať, aj keď len virtuálne. A keďže celý marec 2021 sme ešte stále pracovali online, možnosť stretnúť sa nám poskytoval len internet. Tak sme sa aj my z praktických tvorivých dielní, workshopov presunuli k teórii – k online prednáškam, webinárom. 26. marca sme vám plánovali priniesť zaujímavú prednášku s odborníčkou na slovo vzatou, etnochoreologičkou a vysokoškolskou pedagogičkou Mgr.art. Agátou Krausovou, ArtD. na tému: Tradičná tanečná kultúra západného Slovenska. Ale ako sa hovorí: „Človek mieni, Pán Boh mení“. Nakol’ko pani lektorku zastihli neodkladné pracovné povinnosti, cez ZOOM sa nám prihovoril Mgr.art.Ing. Slavo Ondejka. Účastníkom webinára sme ho predstavovať veľmi nemuseli. Pedagóga Súkromného konzervatória v Nitre, člena odborných porôt na Šaffovej ostrohe, laureáta Šaffovej ostrohy, člena programovej rady Akademickej Nitry poznáme ako vynikajúceho odborníka v oblasti tanečného folklóru, metodiky, vzdelávania študentov konzervatória v inovatívnych procesoch v pedagogickom vzdelávaní v odbore ľudový tanec. Cieľom prednášky bolo predstaviť tradičné tance západného Slovenska. Od úvodného vysvetlenia problematiky, že tradičný ľudový tanec je tanečné a pohybové umenie, predovšetkým vidieckeho, ale aj meštianskeho obyvateľstva, má synkretický charakter, a pod. sme sa rozprávali i o tvorcoch a nositeľoch tanečného folklóru západného Slovenska, konkrétnych typoch tancov staršieho i novšieho štýlu. Teoretický výklad bol doplnený zaujímavými video ukážkami. Účastníci webináru mali možnosť sa priamo pýtať, resp. písat do chatu všetko, čo ich zaujímalo.

Mária Mészarošová

Canisterapia

V oblasti vzdelávania sme vo februári priniesli online prednášku s Kvetkou Néveriovou, canisterapeutkou, o canisterapii. Kvetka býva v obci Zajačia dolina (okres Levice), aj so svojimi troma terapeutickými psíkmi rasy labradoodle. O svojej práci nám porozprávala s obrovským nadšením a ako sme mohli vidieť, prednáška vzbudila veľký ohlas aj na sociálnej sieti. Ešte stále máte jedinečnú príležitosť vypočuť si ju aj pozrieť na YouTubovom kanáli pod názvom Kvetka Néveriová – canisterapia. Po uvoľnení opatrení súvisiacich s pandémiou koronavírusu vás s Kvetkou a jej psíkmi predstavíme osobne na našich podujatiach.

Canisterapia je ako pomocná terapeutická metóda u nás doposiaľ málo známa a rovnako aj málo propagovaná. Istým problémom sa v tomto smere javí nedostatočnosť informácií nielen v laickej, ale i odbornej verejnosti, nedostatok vyškolených canisterapeutov a cvičených psov- terapeutov. Slovo canisterapia sa skladá z dvoch častí: slovo canis- pes (prebraté z latinčiny) a slovo therapeia- z gréčtiny- znamená liečba, ošetrovanie, prípadne zmiernenie ochorenia.

V súčasnosti sa canisterapia chápe ako spôsob terapie, pri ktorej dochádza k pôsobeniu psa na človeka. Je jednou z foriem zooterapie, ktorá všeobecne využíva zvierat k rôznym formám terapeutického kontaktu s človekom. Základom liečby je poznatok, že najspoloahlivejšími a často jedinými priateľom človeka v samotnej chorobe je zvieraj „Ked' je práca zároveň poslaním, plnia sa sny“. /Kvetka Néveriová/

Pri oceňovaní dobrovoľníkov Srdce na dlani 2020 získala v rámci Nitrianskeho kraja prvé miesto v kategórii - Dlhodobá dobrovoľnícka pomoc ako canisterapeut. Kvetka Néveriová pravidelne vykonáva canisterapiu s prijímateľmi sociálnych služieb, detských domovov, základných, stredných a špeciálnych škôl, ako aj s deťmi v predškolských zariadeniach. Nakoľko každý klient je jedinečný, ku každému pristupuje individuálne, v súlade s jeho diagnózou a momentálnou psychickou pohodou. Aktivity so psíkmi sú riadené, cielené. Slúžia ako motivačný, výchovný a odpočinkový prostriedok, zameraný na zvýšenie kvality života klienta. Canisterapia pôsobí konkrétnie na emocionalitu, rozvoj rozumových a pohybových schopností. Kedže pracuje ako inštruktorka sociálnej rehabilitácie, svoje znalosti a skúsenosti z praxe vie dokonale využiť pri canisterapii.

Psíkov na prácu si pripravuje a trénuje sama. Výcvik je zdĺhavý a náročný, pričom sa dôraz kladie hlavne na psychickú vyrovnanosť psíka, ako aj na jeho 100%-nú poslušnosť. Skúšky prebiehajú pod záštitou Červeneho kríža a obnovujú sa každý rok. Rada sa venuje aj osvetovej činnosti na tému canisterapia a prednáškam s praktickou ukážkou výcviku a poslušnosti asistenčného psíka. Všetky tieto činnosti vykonáva aj v rámci občianskeho združenia - Z farebného domčeka.

Ako sama hovorí – „Jediné, čo všetci zúčastní pri terapii musia mať, je radosť.“ Pocit spolupatričnosti a prospešnosti pri tejto činnosti a okamžitá spätná väzba je to, čo má pre ňu veľký zmysel.

Slavka Prevendarčíková

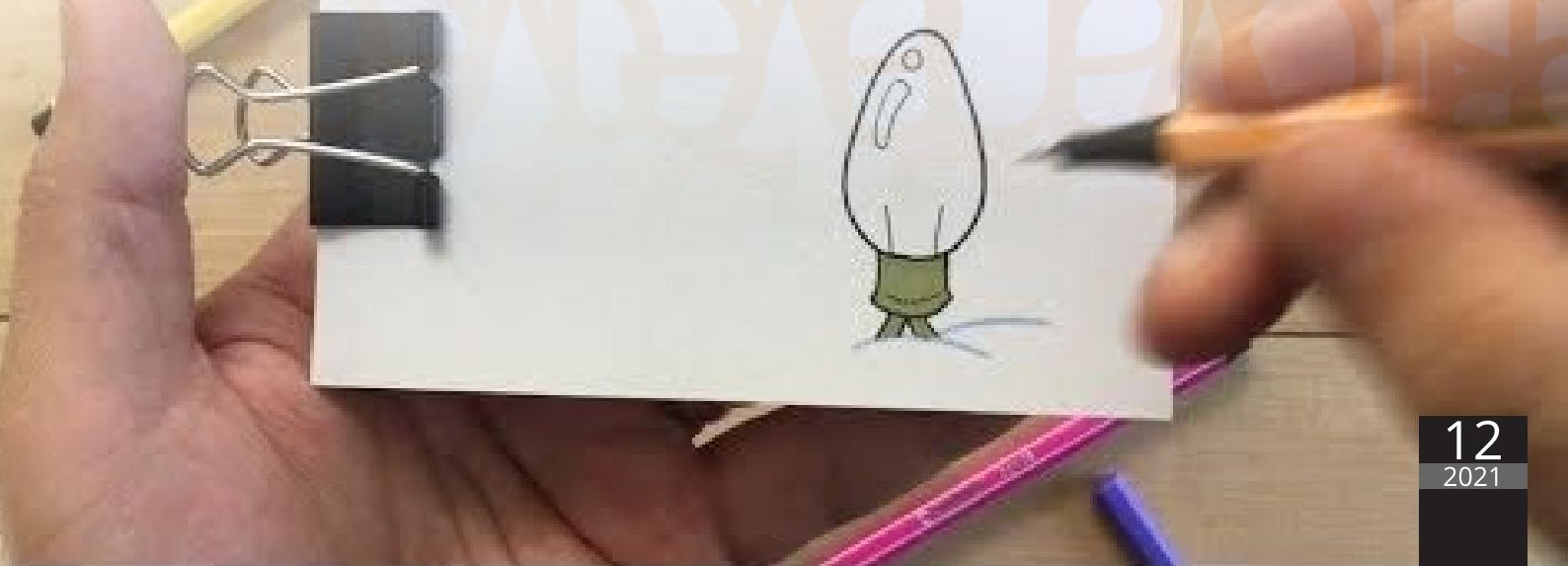
AKO NA FLIPBOOK

V marci sme vám priniesli online workshop AKO NA FLIPBOOK pod vedením lektorky Marcelky Kotrašovej Štrbovej. Marcelka je pedagogička výtvarného odboru Základnej umeleckej školy Pála Kadosu v Leviciach a už dlhé roky spolupracuje s našou ROSkou na rôznych výtvarných projektoch.

A čo je to flipbook?

Je to malá pohyblivá knižočka alebo mini blok. V ňom je ukrytá animácia jednoduchého príbehu. Jeho tvorca si ho musí vymyslieť, nakresliť veľa obrázkov a potom ich pomaličky dať do pohybu - animovať. Animácia všetko oživuje, zobúdza a dáva veci do pohybu. Postavička alebo kresbička sa hýbe, bodka skáče, všetko okolo nás sa pohybuje. V kine si zmeny jednotlivých obrázkov ani nevšimneme. Ako by sme aj mohli, veď sa striedajú raketovou rýchlosťou 24 obrázkov za sekundu! Film - to sú obrázky v pohybe a zmenu vnímame ako plynulý pohyb. Na tom istom princípe funguje aj flipbook – malá knižočka, v ktorej rýchlym listovaním vytvoríme dojem pohybujúcej sa postavičky, veci alebo prostredia. Kedže je jeho výroba celkom jednoduchá, môžete si ho vytvoriť hravo a jednoducho doma. Tvorba flipbooku nelimituje žiadnu vekovú kategóriu. Vytvoriť ju môžu detičky samé alebo za pomocí rodičov, staršie deti, dospelý, ale aj skúsení kresliari. Veríme, že video bude pre vás jednoduché, popisné, inšpiratívne a po jeho vzhliadnutí dostanete chut' tvoriť. Marcelka vám dá skvelé typy a prevedie technikami a rôznymi skratkami ako si jeho tvorbu zjednodušíť a zabaviť sa pri jeho tvorbe. Pozrite si video a nakreslite svoj vlastný flipbook, prípadne nám zanechajte odkaz, čo by ste chceli aby sme si pre vás pripravili v budúcnosti.

Vladimír Budzák

VÝTVARNÉ A REMESELNÉ KREÁCIE Keramický workshop

Ľudové remeslá sprevádzajú ľudstvo od pradávna. Ich výsledkom sú produkty, s ktorými sa v súčasnosti stretávame prevažne v múzeách, na výstavách, v predajniach s ponukou tradičnej umelcnej výroby, na trhoch a jarmokoch. Sú to prevažne zvyšky toho, čo po dlhé stáročia zabezpečovalo väčšinu životných potrieb človeka. Remeselné workshopy prispievajú k tomu, aby si ich účastníci vytvárali a prehľbovali vzťah k tradičnej ľudovej kultúre, prispievajú k rozvíjaniu špecifických zručností a kreatívneho myšlenia. Cieľom je všestranné vzdelanie človeka, ktorý má okrem iného poznať tradície, história a kultúrne dedičstvo svojich predkov.

Je niekoľko techník ručnej výroby keramiky. Na našich workshopoch sme doteraz využívali a budeme ďalej využívať hlavne modelovanie z hrudy a modelovanie z plátov.

Modelovanie z hrudy je najlepšou technikou na zoznamenie sa s hlinou. Je vhodná pri modelovaní malých objektov. Hlina musí byť dokonale premiesená a obsahovať dostatok vlhkosti.

Modeluje sa z hrudy mäkkej hliny, do ktorej sa vtláčením kolmo palcom vytvorí jamka. Hlina sa stláča tlakom palca dole, potom do strán a zároveň sa masa hliny zoslabuje a vyláča smerom hore. Postupne sa rotačnými pohybmi jamka prehlbuje a tvaruje, pričom sa dbá na rovnoramennú hrúbku steny. Vzniknutá nádobka, príp. iný tvar sa domodeluje pomocou špachtle, noža a vlhkej hubky. Technika modelovania z hrudy je jednoduchá, a predsa ponúka rozmanité možnosti tvarov – uzavreté, guľaté, vajcovité, miskovité, deformované atď. Techniku možno kombinovať s ďalšími technickými postupmi, napr. s plátmi, valčekmi.

Modelovanie z plátov je technika, ktorou sa dajú zhotoviť takmer všetky druhy keramiky. Z hlineného plátu sa vytvárajú predmety valcovitého i hranatého tvaru. Plát sa vytvára vyváľaním hrudy hliny na podložke pokrytej látkou. Na výrobu rovnoramenného plátu sa používajú drevené vodiace lišty, ktoré sa položia pozdĺž. Vzdialenosť lišt musí byť menšia než šírka valčeka. Dreveným valčekom sa prechádza po vodiacich lištach a plát hliny sa stláča na rovnakú hrúbku ako je hrúbka lišty. Z pripraveného plátu sa dajú vyrezávať tvary podľa šablóny a zostavovať jednotlivé časti k sebe pomocou šlikru.

Medzi účastníkmi veľmi oblúbené podujatie Výtvarné a remeselné kreácie sme naplánovali aj v tomto roku. Keďže pandemická situácia nám zatiaľ nedovolila stretnúť sa osobne, remeselné a výtvarné workshopy sme preložili na máj. Zatiaľ sme pre našich priaznivcov a účastníkov workshopov pripravili online remeselný workshop na tému keramika, ktorý ste si mali možnosť pozrieť na našej FB a YouTube kanáli. Online workshop viedla naša metodička ROSky Slavka Prevendarčíková.

Predvedla, ako vyrobiť z plátu hliny nenáročný výrobok. V pútavom rozprávaní doplnila, čo nasleduje po usušení a vypálení výrobku: glazovanie a kompletizovanie. Glazúry sa považujú za najzázračnejšiu oblasť tvorby keramiky. Nanášajú sa rôznymi spôsobmi tak, aby vytvorili zaujímavé hrubé alebo tenké vrstvy. Sú určené na zušľachtenie povrchu keramických výrobkov, zaistujú nepriepustnosť, zvyšujú chemickú a mechanickú odolnosť a zlepšujú estetické vlastnosti (farebnosť, lesk a pod.). Je niekoľko spôsobov glazovania, ako napr. striekaním, polievaním alebo ponáraním. Na našich workshopoch využívame techniku glazovania štetcami. Mäkké a široké štetce sú vhodné na plošný nános glazúry, tvrdé štetce so špičkou na jemné ozdoby. Na pokrytie povrchu sa nanášajú aspoň dva nátery.

Prv než sa nejaký hlinený predmet stane skutočnou keramikou, treba ho vypáliť v peci. Vypáľovanie je fascinujúca udalosť pre každého keramikára. Bez ohľadu na to, aký spôsob vypáľovania si zvolil, keď po výpale otvára pec, zakaždým prežíva silné emócie. Tešíme sa, keď si to vyskúšate reálne! Budeme vás o termínoch informovať.

Slavka Prevendarčíková

Kronikárske webináre

Od roku 2020 v ROS Levice postupne obnovujeme vzdelávanie v dlhodobo neriešenej problematike školení kronikárov v našom okrese. Zastihlo nás obdobie pandémie a fyzické školenia sme na určitý čas museli prerušiť. Postupne sme našli riešenie v online webinároch, ktoré sa ukázali ako veľmi dobré riešenie na stretnutia v takomto náročnom období. Táto doba nám poskytla možnosť novej formy usporadúvania podujatí, a to nielen v čase pandémie, ale aj vtedy, keď sa život vráti do staro-nových kol'ají. Nadviazali sme spoluprácu so skúseným lektorm pre túto oblasť, Mgr. Martinom Lukáčom.

Po odbornej stránke zastrešil naše kurzy, a to i v online priestore. Ako hovorí sám lektor, je veľmi potrebné, priam nevyhnutné, znova začať so vzdelávaním kronikárov, nakoľko v poslednom čase sa kroniky vedú najrôznejšími spôsobmi písania, vlepovania fotografií a častokrát nie najvhodnejšími spôsobmi, ba priam dehonestujúcimi kroniku ako vzácny doklad o dobe minulej. Webináre ponúkajú možnosť kronikárom, záujemcom o kronikársku prácu, obciam, mestám nahliadnúť do tajov tohto krásneho „remesla“ - do kronikárskej praxe prostredníctvom výkladu skúseného lektora, ale i z postrehov dlhorocných kronikárov, otázok a diskusií prebiehajúcich počas webinárov. Kronikárske webináre organizované ROS v Leviciach boli primárne určené pre kronikárov pôsobiacich v okrese Levice, teda v mieste pôsobenia ROS. Sekundárne sa ale mohli pripojiť aj kronikári z iných okresov. To sa aj vo všetkých prípadoch dialo. Najviac prihlásených účastníkov bolo tak či tak z iných okresov, zastúpené bolo takmer celé Slovensko, za okres Levice sa zúčastnilo 5 kronikárov z obcí Bátovce, Bajka, Ondrejovce, Levice.

Prvý online kronikársky webinár v roku 2021 sa konal 20.1.2021 o 15:00 hod. cez platformu Zoom. Niesol názov: Kronikárske dilemy, skryté úlohy kronikára a skladanie kronikárskej mozaiky. Veľmi široká a špecifická téma webinára, ktorá však bola naplnená do poslednej chvíle. Lektor zhrnul prácu kronikára, predstavil jej úskalia, ktorým sa treba vyvarovať, predstavil, čo je potrebné v kronikách uvádzat a čo naopak nie je potrebné, postupne počas prednášky predstavil celú kronikársku mozaiku, ktorá dáva špecifickosť tejto práci. Tohto webinára sa zúčastnilo 19 účastníkov z rôznych regiónov a trval takmer 4 hodiny.

Druhý online kronikársky webinár sme zorganizovali 20.3.2021 o 14:00 hod. Témou podujatia bolo: GDPR a jeho aplikácia do kronikárskej práce i konkrétnie prejav a dôsledky v praxi. Téma GDPR a zverejňovanie osobných údajov je veľmi aktuálnou a ešte aktuálnejšou v rámci komunity kronikárov. Je to často riešená a diskutované téma, čo sa odrazilo aj na veľmi aktívnej diskusii po prednáške. Často kronikári neovládajú zákon a nevedia správne uvádzat a zverejňovať osobné údaje, na čo odzneli na webinári veľmi užitočné odpovede.

Účastníci boli spokojní. My sme spokojní, že sme priniesli užitočné a aktuálne informácie v oblasti vzdelávania kronikárov!

David Hudec

OTVORENÉ STRETNUTIA PRE ŽENY

Otvorené stretnutia žien sa v ROSke konajú už niekoľko rokov. Hlavným cieľom podujatia je riešenie sociálnych otázok v uzavretej skupine žien, ktoré sú osamelé, smutné, možno týrané či podceňované, z rôznych znevýhodňovaných skupín. Podujatie je zamerané na sociálnu a primárnu prevenciu. Stretnutia prebiehajú v úzkom kruhu žien pod vedením uznávanej lektorky, psycholožky Mgr. Jany Almaja Vaculčiakovej. Stretnutia sa v mesiacoch január a máj konali výhradne online, cez platformu Zoom. Prvýkrát sa ženy stretli 17.2. a zaoberali sa tému „Ako vnímam bezpečie“ - riešenie problémov vo vzťahoch, týranie, násilie páchané na ženách. Druhé stretnutie sa konalo 17.3.2021 a tému boli „Nové začiatky“: život po rozvode či odchode od partnera, nové začiatky v práci, medzi deťmi. V apríli, 14.4., sme sa stretli pri téme „5 jazykov lásky“ a v máji, 5.5., pripravujeme stretnutie na tému „Odpúšťanie“.

David Hudec

MAĽOVANKY

Regionálne osvetové stredisko Levice prinieslo v apríli 2021 našim priaznivcom zaujímavý darček v podobe antistresových maľovaniek inšpirovaných ľudovými výšivkami, polievacími vzormi, vzormi štukových omietok či drevorezieb z obcí okresu Levice. Našou snahou bolo nielen priniesť darček, pri ktorom by si oddýchli, vyplnili dlhý čas v karanténe, ale aj sa niečo nové dozvedeli a zároveň predstavili nás region, v ktorom pôsobíme. Nebolo jednoduché vyberať motívy. Obcí, kde je zaujímavý ľudový odev, prvky architektúry či ľudového nábytku je veľa, keďže nás okres patrí k najväčším na Slovensku. Prelína sa v ňom Tekovský i Hontiansky región. V úvode antistresových maľovaniek sme nás okres v krátkosti predstavili.

Okres Levice sa nachádza v Nitrianskom kraji. Leží v juhovýchodnom cípe západného Slovenska. Tvorí ho juhovýchodná časť historického regiónu Tekov a západná časť regiónu Hont. Väčšinu územia okresu tvorí Podunajská nížina. Zo severu a východu do okresu zasahujú Štiavnické vrchy a Krupinská planina. Najvyšším bodom okresu je vrch Drieňov v Štiavnických vrchoch, najnižším tok Ipeľa. Geograficky prevažná časť regiónu patrí k údolnej terase riek Hron a Ipeľ. Okresným sídlom je mesto Levice, ktoré má v správe 85 obcí a mestá: Šahy, Železovce a Tlmače.

Národnostné zloženie obyvateľstva okresu Levice je pestré, najpočetnejšie zastúpenie majú národnosti slovenská, maďarská, rómska a česká. Zijú tu však aj obyvatelia nemeckej, ukrajinskej, rusínskej či srbochorvátskej národnosti. Vhodné prírodnno-klimatické podmienky v minulosti aj v súčasnosti predurčovali región najmä na poľnohospodársku činnosť a výrobu poľnohospodárskych a potravinárskych komodít. Významné sú aj pramene minerálnych stolových vôd v Santovke a Slatine.

Územie okresu Levice bolo osídlené už od najstarších dôb. Je známe mnohými archeologickými nálezmi. Dokazujú to aj archeologické kultúry pomenované podľa významných nálezisk obcí okresu Levice: čakanská kultúra (mladšia doba bronzová) a maďarovská kultúra (začiatok strednej doby bronzovej). Nálezy z mladšieho paleolitu (40 - 30 tisíc r. p. n. l.) sú známe zo Šiah, Levíc, Tlmáč a Železoviec. Významné nálezy zo Železoviec dali meno železovskej kultúre (3500 - 2500 p. n. l.). V prvých stor. nášho letopočtu územie okresu obývali germánske kmene, ale dostali sa sem aj Rimania, čo dosvedčuje aj zmienka z pera samotného Marca Aurelia, rímskeho cisára, ktorý svoje známe Myšlienky k sebe samému napísal, ako uvádzá, pri rieke Hron. Z obdobia sťahovania národov pochádzajú významné nálezy z Dolných Semeroviec, Jura nad Hronom a Levíc.

Pozoruhodná sústava slovanských hradísk bola vybudovaná v okolí Slovenskej brány, v katastroch obcí Kozárovce, Rybník, Tlmače a Malé Kozmálovce. V 10. stor. sa objavujú náleziská po staromaďarskom osídlení dolného a stredného Pohronia. Mnohé obce okresu sú veľmi skoro, už v 11. stor. písomne doložené. V r. 1075 kráľ Gejza I. založil pri Hrone kláštor na počest sv. Benedikta (Hr. Beňadik). Na hontiansku časť okresu mal významný kultúrny vplyv premonštrátsky kláštor v Šahách založený r. 1238.

V našich prvých antistresových maľovankách sme ponúkli len zlomok z krás, ktoré predstavuje nás okres. Pevne veríme, že si maľovanky našli svojich fanúšikov, priniesli trošku relaxu, uvoľnenia a najmä potešili všetkých, ktorí majú blízko k ľudovému umeniu.

Mária Mészarošová a David Hudec

Mozaika regiónu

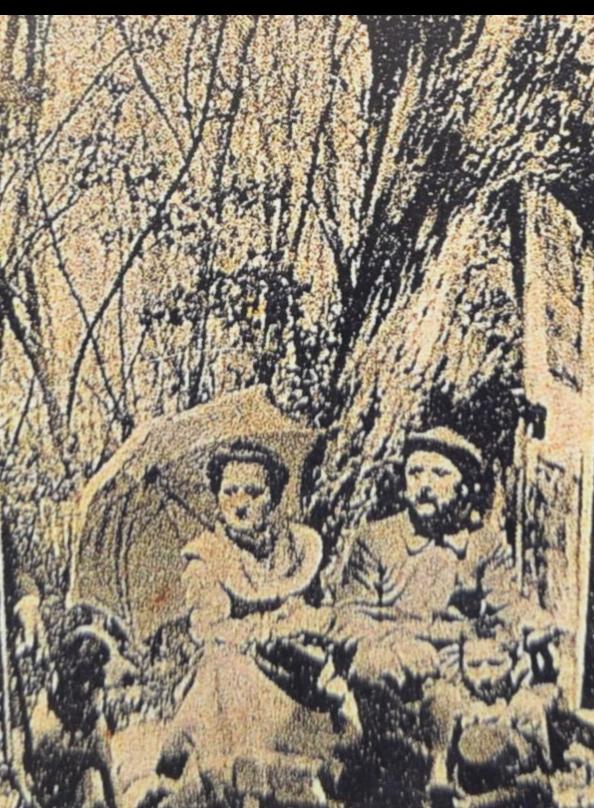
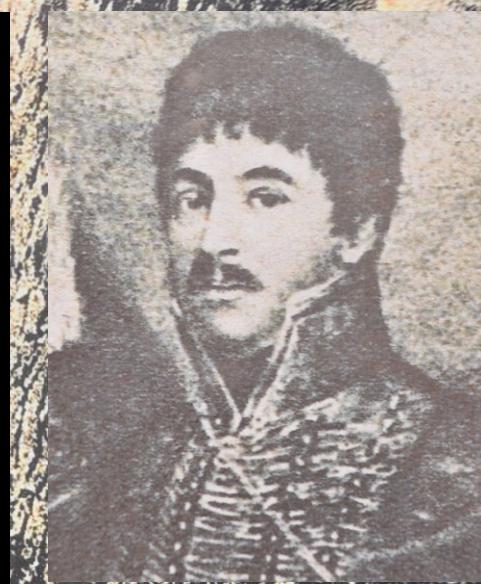
Rod Eszterházy v Želiezovciach

Začiatkom roku 2021 vznikla myšlienka usporadúvať pravidelné online podujatia/prednášky s názvom Mozaika regiónu, kde postupne predstavíme zaujímavosti, významné osobnosti, umelcov a autorov z nášho okresu. Medzi prvými bol oslovený Pavel Polka, želiezovský rodák, historik, archeológ a zberateľ so svojím zaujímavým múzeom Franza Schuberta v Želiezovciach. Pavel Polka je aj predsedom OZ Castellum Zeliz.

Prednášku Rod Eszterházy v Želiezovciach sme priniesli v marci do online priestoru aj s fotografiami, zvukovými nahrávkami, textami, kde samozrejme nechýba samotný výklad lektora. Prednáška bola určená pre širokú verejnosť. Predstavený nám bol známy grófsky rod Esterházyovcov, ktorý v minulosti významne ovplyvnil mesto, ale aj celý región. Preniesli sme sa do starých čias a zaspomínali na slávny rod Esterházy, dozvedeli sa, odkiaľ pochádza výborná Sacherova torta a aj to, čo robil Franz Schubert v Želiezovciach.

Prednášku ste si mohli pozrieť (a aj stále viete) na našom YouTube a FB ROS Levice.

David Hudec

FOTOGRAFIA MESIACA

FOTOGRAFICKÁ SÚŤAŽ

TÉMA ĽUBOVOLNÁ, BEZ VEKOVÉHO OBMEDZENIA

Regionálne osvetové stredisko v Leviciach vyhlásilo internú súťaž Fotografia mesiaca. Súťažiaci, ktorí neboli obmedzení vekom ani témove, mohli posielat svoje autorské fotografie v mesiaci január, február a marec. Tieto na konci mesiaca zhodnotil vždy iný umelcovský fotograf, ktorý vyberal najlepšiu, a tá získala titul FOTOGRAFIA MESIACA.

Prostredníctvom našej súťaže sa poskytla možnosť prezentácie, vzájomnej konfrontácie a inšpirácie pre všetkých záujemcov. V každom mesiaci bol autor víťaznej fotografie odmenený vecnou cenou v hodnote 50€. Cieľom súťaže bolo zaktivizovať fotografov aj vo všeobecne neprajnej dobe pandémie koronavírusu.

V januári sme obdržali 25 fotografií od 11 autorov. Všetky tieto diela hodnotil profesor Ľubo Stacho, ktorý ocenil príspevky Marceley Vitusovej z Nitry: „Najväčší potenciál je v autorke Marcele Vitusovej: Sieť 1,2,3. Kolekcia troch fotografií s jedným názvom, ktorá má dynamickú kompozíciu s metaforou špirály ako ľudského života. Tak ako sa prepracúvame každým dňom k nekonečnu nášho pobytu na tejto planéte.“

Spracovali sme online výstavu, kde si mohli záujemcovia pozrieť a porovnať všetky diela. Zapojili sa: Andrea Koncová, Nitra, Diana Holczheiová, Bešeňov, Dušan Rafaj, Trnava, Marcela Salajová, Nová Dedina, Marcela Vitusová, Nitra, Mária Verešová, Ivanka pri Nitre, Martina Golianová, Detva, Patrícia Beniačiková, Nový Tekov, Renata Hrubá, Pukanec, Samuel Timotej Kádek, Sazdice, Sarah Breznayová, Levice.

Vo februári si zmeralo sily 9 autorov a poslali na vyhodnotenie 25 fotografií, ktoré hodnotila Mgr. art. Petra Cepková, ArtD.: „Keď sa vyberá iba jedna fotografia z množstva iných a častokrát aj rovnako dobrých, je to vždy veľmi náročné a samozrejme subjektívne. Z prihlásených fotografií ma oslovili napríklad fotografie masiek od Andrey Koncovej, post-apokalyptické a konceptuálne krajinu zamrznuté v zimnej kráse od Tomáša Tóbika, ale predsa, pre mňa osobne by bola Fotografiou mesiaca február fotka od Gizky Halász s názvom „Rybári“. Dôvod môjho výberu je dosť jednoznačný vzhľadom na súčasnú dobu a situáciu, v ktorej žijeme, a hoci sú na fotografii zobrazení rybári (ktorí majú samozrejme aj svoj silný a večne platný biblický význam a sakrálny kontext), táto metafora je dnes viac ako symbolická. Pretože práve dnes, v čase pandémie, žijeme o to viac ako inokedy iba vďaka akémusi metaforickému záchrannému lanu, ktoré nás drží nad vodou, či spája. Tým pomyselným dnešným lanom je vzájomná spolupatričnosť, odkázanosť na druhého, vzájomná pomoc, podpora, ľudskosť a láska.“ Tentokrát sa súťaže zúčastnili: Andrea Koncová, Nitra, Antónia Janáčová, Levice, Eva Kováčová, Gizka Halász, Zlatná na Ostrove, Marcela Vitusová, Nitra, Martina Golianová, Detva, Peter Hoffmann, Levice, Štefan Horňák, Komárno, Tomáš Tóbik, Senica. Opäť sme spracovali a uviedli online výstavu.

Fotografia mesiaca február, Gizka Halász, Rybári

V marci súťažili Antónia Janáčová, Levice, Martina Golianová, Detva, Tomasz Anusiewicz, Stupava.

Fotografie hodnotil fotograf Anton Sládeček:

„Po krátkej úvahе som dospel k názoru, že je potrebné si zvoliť určitý uhol pohľadu na zhodnotenie predložených fotografií. Pre vytvorenie môjho osobného rebríčka kvality predložených fotografií som si zvolil tieto kritériá: technickú kvalitu, estetickú hodnotu a možnosť použitia v reálnom živote.

Čo sa týka technického prevedenia, spĺňajú všetky fotografie požadovanú kvalitu. Nenachádzajú sa na nich žiadne viditeľné chyby. Možno by sa dalo uvažovať o intenzite svetla pri dvoch čiernobielych fotografiách, ale to spadá do autorského vyjadrenia. Všetky fotky sú primerane ostré a správne vyexponované. Pri fotografiách kvetiniek je vidieť peknú prácu s hĺbkou ostrosti. Keď sa pozierám na predložené fotografie z estetického hľadiska, spĺňajú určitú viditeľnú kompozičnú kvalitu fotografie Antónie Janáčovej: Posol jari 1 a Tomasza Anusiewicza: Floodplain. Ostatné fotografie sú sice pekné, ale kompozičný prvok zlatého rezu sa na ne nedá uplatniť. Výber fotografií podľa možnosti uplatnenia v reálnom živote. Farebná fotografia „SAMA“ a dve čiernobiele fotografie navodzujú skôr smutnú, temnú náladu. Najviac však fotka s prekríženými ostnatými stonkami a fotografia zdravotnej sestry, ktorá si naťahuje rukavice. Pripomínajú mi dnešnú dobu s vírusom COVID 19 a jeho obeťami. Takže tieto dve fotografie by sa mohli uplatniť v odbornom lekárskom časopise ako ilustrácie k článku. Fotografia „SAMA“ hovorí skôr o oddychu po cvičení vo fitness-štúdiu alebo o oddychujúcej baletke. Hodí sa skôr pre vlastnú dokumentáciu odfotografovanej osobe. Príjemnú jarnú pozitívnu náladu prinášajú obrázky kvietkov.“

Fotografia mesiaca marec, Tomasz Anusiewicz, Mirror

Všetky tri pohľady na jarnú prírodu od autorky Janáčovej sú milé a hovoria o prebudení po zime a novej energii. Pokojne by som z nich urobil obrázky na stenu do detských jaslí, škôlky alebo školy. Prípadne by mohli zdobiť čakáreň detského lekára alebo iný verejný priestor. Tri fotografie Tomasza Anusiewicza sa už môžu považovať za snahu o krajinársku fotografiu. Zatiaľ čo dve z nich ukazujú krajinu tesne po zime, tretia „Zrkadlo“ má náboj nezvratne prichádzajúcej jari. Fotograf ozvláštnil pohľad na pučiace stromy a oblohu tým, že snímok vyfotografoval v odraze vodnej hladiny. Farebnosťou, uhlom pohľadu zmäkčeným vodnou hladinou vytvoril zaujímavý impresionistický obraz v duchu Clauza Moneta. Na vodnej hladine zosnímal odrazený obraz a zároveň aj obraz pod vodnou hladinou. Zmiešaním týchto dvoch rovín so slnkom osvetlenými kmeňmi stromov dáva celok pocit blížiacej sa jari. Tajomstvom zostáva zeleň, ktorá evokuje pučiace prvé zelené lístky, ale po podrobnejšom skúmaní zistíme, že tá zeleň je vlastne na dne a v spojení so stromami vytvára daný efekt.

Takže z týchto troch fotografií od autora Tomasza Anusiewicza som si vybral „Mirror“. Má podľa mňa svoje tajomstvo, peknú farebnosť, štruktúru a podnecuje mysel. Všetky tri obrazy by mohli zdobiť akýkoľvek interiér.“

Poradie:

Tomasz, Anusiewicz, Mirror

Tomasz, Anusiewicz, Floodplain

Antónia Janáčová, Posol jari 1

Našou snahou je, v nie práve najľahšom období, kedy platia prísne pravidlá ohľadom karantény, prispievať k zmysluplnému využívaniu voľného času, oslovovať tvorcov a vytvárať priestor na prezentáciu ich diel, ktoré zobrazujú rôzne témy a žánre. V neposlednom rade ide o porovnanie ich umeleckej a technickej úrovne. ROS blahoželá víťazom jednotlivých mesiacov. Všetky online výstavy si viete pozrieť na YouTube a FB ROS Levice.

Marta Kosmályová

MÁJ 2021

5.5.
17.00

OTVORENÉ STRETNUTIA PRE ŽENY CEZ ZOOM

Odpúšťanie
lektorka: Jana Almaja Vaculčiaková – OZ Súlad
viac info a prihlásenie: vzdelenie@roslevice.sk

14.5.
5.7.

DNI FOTOGRAFIE V LEVICIACH 2021

14. ročník medzinárodného fotografického festivalu
14.5. – 5.7.2021

Synagóga v Leviciach:
Jindřich Štreit /CZ
Sarah Ritter /FR

Tekovské múzeum v Leviciach:
Erika Szőke /SK
Héjja Gabriella /DE
Géza Attila Galyasi /HU

Námestie hrdinov v Leviciach:
Dana Kyndrová /CZ

Synagóga v Šahách:
Pusztaszeri Katalin /HU

Dituria SC Levice:
Wei Xiang /CHN
Eli Dijkers /NL
Marcin Ryczek /PL
Fotoklub Obzor Žilina /SK

Čajkovské vinice:
O.Z. Fotogravity

Gáleria Fotogravity, Kaviareň Na kus reči v Leviciach:
Viktória Komárová /SK študentka fotografie ŠUP L. Bielika v Leviciach

VIAC INFORMÁCIÍ NÁJDETE V PLAGÁTE K PODUJATIU

realizované s finančnou podporou Fondu na podporu umenia, Francúzskeho inštitútu,
Maďarského inštitútu, Českého centra a Poľského inštitútu v Bratislave

info: kosmalyova@roslevice.sk

20.5.
16.00

VÝTVARNÉ A REMESELNÉ KREÁCIE KERAMICKÝ WORKSHOP I.

VZDELÁVAME UMENÍM
MC KONTAKT, LEVICE
cyklus remeselných workshopov
lektorka: Slavka Prevendarčíková
info: prevendarcikova@roslevice.sk

25.5.
16.00

VÝTVARNÉ A REMESELNÉ KREÁCIE VZDELÁVAME UMENÍM UMELECKÁ PALETA

MIRA OFFICE LEVICE
cyklus výtvarných a remeselných workshopov
lektorka: Göbőr Korpás Judit
info: budzak@roslevice.sk

25.5.
ONLINE

AMFO/ VISUAL ART

VZDELÁVAME UMENÍM
okresná súťaž, vyhodnotenie a online výstava amatérskej grafickej tvorby
porota: Ľubo Stacho, Rudolf Lendel, Miroslav Ivan
info: kosmalyova@roslevice.sk

25.5.
ONLINE

CINEAMA/ VISUAL ART

okresná súťaž a vyhodnotenie amatérskej filmovej tvorby
porota: Ľubo Stacho, Rudolf Lendel, Miroslav Ivan
info: kosmalyova@roslevice.sk

26.5.
16.00

VÝTVARNÉ A REMESELNÉ KREÁCIE VZDELÁVAME UMENÍM KERAMICKÝ WORKSHOP II.

MC KONTAKT, LEVICE
cyklus remeselných workshopov
lektorka: Slavka Prevendarčíková
info: prevendarcikova@roslevice.sk

NITRIANSKY
SAMOSPRÁVNY
KRAJ

roslevice.sk
roslevice.sk

U.
fond
na podporu
umenia

VYDAVATEĽ **Regionálne osvetové stredisko v Leviciach (ROS)**
ZODPOVEDNÁ **Alžbeta Sádovská, riaditeľka ROS**
ZOSTAVILI **Kolektív ROS**
GRAFICKÝ DIZAJN **Boris Beláni, ROS**

Elektronická publikácia
Apríl 2021

REGIONÁLNE OSVETOVÉ STREDISKO
V LEVICIACH

NITRIANSKY
SAMOSPRÁVNY
KRAJ